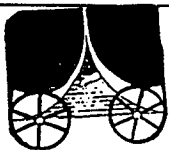

DIÁK SZÍNHÁZ

ORSZÁGOS DIÁKSZÍNHÁTSZÓ TALÁLKOZÓ 1997. MÁRCIUS - ÁPRILIS

TÁMOGATÓINK: A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ORSZÁGYÜLÉSE, A MŰVELŐDÉSI ÉS
KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM, VESZPRÉM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA, VALAMINT A
RENDEZŐ INTÉZMÉNYEK

"amatőrszínjátszás:

A hivatásos színjátszáson kívüli, nyilvános színpadi előadásokat létrehozó (→ *műkedvelő*) tevékenység melynek alkotói szabadidejükben, közönségük szórakoztatására és művelődésére állítanak színre színpadi produkciókat. A hivatásos polgári színjátszás kialakulása előtti időszakban nemesi műkedvelők (→ *kastélyszínház*) és kolégiumi diákok (→ *iskolai színjáték*) adtak elő drámákat és operákat. A hivatásos színészet létrejötte után az ≈ funkciója megváltozott. A vándor- és állandó társ.-ok által ellátatlan területeken elégítette ki a közönségigényeket, ill. teret adott az önművelésre. A 19. sz. második felétől városon és falun különböző társalmi csoportok önszerveződő egyesületei folytattak amatőrszínjátszó tevékenységet. Az amatőr- és diákszínházak Mo.-on az 1970-es években élték virágkorukat,

hozzájárulva a hivatásos színjátszás forma- és eszközkészletének megújításához. - Ir. Bácskay M.: *Diákszínpad és diákszínjátszás (1974).*"

"műkedvelő:

1. a nem hivatásos színpadi produkciót létrehozó együttes, illetve szereplő elnevezése a hivatásos színjátszást megelőző időszakban (→ *iskolai színjáték* → *kastélyszínház*), majd azt követően (nemesi, polgári műkedvelés, → *amatőrszínjátszás*) is. Az önszerveződő ≈ együttesek saját és közönségük szórakoztatása és művelődése céljából ill. jótékony célzattal rendeztek színi- előadásokat, koncerteket, irodalmi műsorokat; 2. pejoratív értelemben a technikailag és művészi- leg alacsony képzettségű és képes- ségű hivatásos művészre is használ- atos. Vö. *dilettáns.*"

ODT válogatók '97

(Mivel a válogatók idén is több helyszínen zajlottak, nem lehettünk ott mindenhol. Így ezúttal a zsűrik egy-egy tagját, Sándor L. Istvánt és Gyombolai Gábort faggattuk benyomásaikról, élményeikről, tapasztalataikról.

A kérdések nem véletlenül egyeznek meg.)

Diákszínház: Több helyen zsűriztél a Diákszínházi Találkozó válogatói közül. Volt olyan, amelyik komolyabb nyomot hagyott benned?

Sándor L. István: Mindegyik. Mindegyik valami miatt. Nem lehet ezeket összesűríteni, mindegyik másmiért emlékezetes. Több éve zsűrizek, és ha elindulok egy helyre, már nagyjából tudom, hogy ott mire számíthatok, mi vár, milyen lesz a szervezés, milyen lesz a hangulat. Többnyire a csoportok is visszatérőek, tehát arról is lehet sejteni valamit, hogy milyen stílusú előadásokat fogunk látni. Tehát mindegyiknek megvolt a maga hangulata.

Győrben például a Kisfaludy Napokhoz kapcsolódik ez a válogatás - ami egy helyi középiskolás verseny, nem csak színháztársaságban, hanem néptáncban, versíráásban, mindenféle művészeti ágban -, amelyen most nem csak győriek szerepeltek, hanem a soproni társulat is fellépett. Természetesen a győri középiskolások a fellépőkkel együtt izgulnak, ünneplik a színpadra lépőket.

Vagy Debrecenben a Kölcsey Művelődési Házban évek óta összekapcsolódva a helyi és

környékbeli diák- és amatőr színháztársaság fesztiváljával zajlik a válogatás, és most összekapcsolódott egy helyi díjjal. Szabó Magda ajánlott föl két több száz éves relikviát, amit a Márciusi Ifjúság Díjának nevezett el, az egyiket az Ady Gimnázium, a másikat a Főnix Színpad kapta meg; ez is sajátos hangulatot teremtett.

D. Sz.: Ismerős neveket említettél. A diákszínháztársaság ugyanarra a néhány csoportra, műhelyre épül?

S. L. I.: Nem. Egyrészt azt lehet látni, hogy vannak állandóan visszatérő erős társulatok, például a drámatagozatos gimnáziumok (bár azon csodálkozom, hogy néhány évvel ezelőtt kb. 8 volt a debreceni gimnázium előadásainak a száma, mára ez lényegesen lecsökkent), ugyanakkor vannak állandóan dolgozó csapatok, részben iskolához kapcsolódóan, részben iskolától függetlenül; de megjelennek alkalmilag is társulatok, úgy mint a kistarciaiak, ezt a csapatot olyan emberek vezetik, akik az alternatív színháztársaságban - a Kerekasztalban - dolgoztak évekig, és most ezt a munkamódszert a saját képükre formálva hozták létre nagyon erős előadást. És vannak évről-évre - én úgy nevezem - kreatív csoportok, amikor összeállnak néhányan, és a saját világukat, a saját élményeiket megpróbálják valamilyen színházi formában megfogalmazni. Ezek amolyan „életjátékok”, vagy „életjáték-musicalok”, amikben arra, ami éppen zajlik, vagy őket

foglalkoztatja, keresnek valamilyen kifejezési formát. Azt gondolom, hogy ezek is erős pillanatokat teremthetnek. Tulajdonképpen két dolog vitatkozik szerintem a diákszínháztársaságban. Egyrészt egy színházi szemlélet, ami a nagyszínházhoz való hasonlítás szándékában próbálja magát megfogalmazni, meg egy erőteljes önkifejezés, ami nem biztos, hogy véglegesen a színházban találja meg a saját kifejezési lehetőségét, a színházzal is próbálkozik, de tulajdonképpen az a mondanivaló, az a gondolat csak az erős önkifejezési vágy része.

D. Sz.: És milyen volt az ideai színvonal?

S. L. I.: Az ideai válogatóknak - érdekes módon - megnyugtatóbb volt a színvonal, mint mondjuk tavaly vagy tavalyelőtt, ugyanis akkor nagyon gyakran volt az az érzésem, hogy sok-sok dilettáns munkát lehetett látni, olyasfajta előadásokat, ahol az alapokkal nem rendelkeztek, nem tudtak beszélni, nem tudtak mozdulni, a gesztusaikkal bánni. Lehet, hogy a zsűri ártalmas munkájának következtében, de ezek az előadások eltűntek, tehát nem az történt, hogy ugrásszerűen megjavult a színházi felkészültség, de a csoportok 80 %-a a minimális színházi felkészültséggel rendelkezett. És eltűntek azok a produkciók, amelyek sok éven keresztül kísérték ezeket a rendezvényeket, amelyek nem értek semmit. Helyi érdekűek voltak - én ezt így szoktam nevezni -, mert mindenki érdekesnek tartja, ha az ismerősei más figurának a bőrébe belebújva megjelennek, de odamegy egy idegen

ember, aki nem ismer senkit, akkor nem működne mint színház. Ezek a dilettáns produkciók eltűntek.

D. Sz.: Van favoritod is?

S. L. I.: Hogyne. Őt-hat favorit van, csak az énáltalam látott előadások közül ennyi esélyes van.

D. Sz.: És ezek hogyan állnak meg helyüket a „profi” világban?

S. L. I.: Én nem hiszem, hogy profi szemmel kellene nézni ezeket az előadásokat, sőt ezt kifejezetten ártalmasnak tartom. Azt gondolom, hogy a diákszínháztársaság mindenfajta színháztársaság alapja. Ez az az életkor, amikor utoljára megfertőződhet az ember a színház iránti vonzódással, ami lehet, hogy színházcsinálóvá teszi őt, lehet, hogy aktív színháznézővé teszi őt, lehet, hogy csak kellemes emlékeket kelt benne. De igazából ennek nem kis, miniatűrített színháznak, vagy diákszínvonalra leszállított profi színháznak kellene lennie (nem is szeretem az ilyen előadásokat), hanem ennek megvan a sajátos életkori helyzete, amikor sokkal erősebben, a profi színháznál erősebben megvan a lehetőség, hogy közönségről szóljon; és egy csomó mindent meg lehet élni, végig lehet gondolni úgy, hogy nem gondolkodik közben az ember, hanem játszik!

Diákszínház: Egyszerű a kérdés: mit láttál?

Gyombolai Gábor: Őt helyen voltam az előzsűri tagja, Békéscsabától Zalaegerszegig. Különböző színvonalú produkciók

voltak, volt - érdekes módon - területi megoszlás is, volt, ahol erősebb volt a mezőny, volt, ahol gyengébb. Ezt jelzi az is, hogy van, ahonnan több produkció is bekerült az országos döntőbe, míg más helyről nem került egy sem.

Nagyon szerteágazóak voltak az előadások, mind minőségben, mind hozzáállásban. A hozzáállás alatt azt értem, hogy volt, akinek igényessége odáig terjedt, hogy „kvázi” színpadi játékot fölrakott inkább a diákos játékkedvre alapozva, mint színházi igényű munkára. Volt, ahol eleve nagyobb volt az igény, tehát értelmezték a darabot, nagyon sokat próbáltak - ez látszott az előadásokon -, és igen fontos és komoly esemény volt nekik.

Máshol esetleg ez csak egy kiegészítő tevékenység volt.

D. Sz.: Volt valami, ami nagyon megfogott?

Gy. G.: Szilánkok vannak, ami tetszett, ami érdekes volt, ami megdöbbentő volt, rengeteg emlék van bennem. Voltak olyan előadások, amiknek megítélésével kapcsolatban vitáim voltak, volt, amikben nagyon szép pillanatok voltak. Például a dombóvári Galéria Csoport élőzenét használt, ami nagyon tetszett és emelte az előadás színvonalát. Volt egy másik előadás, Békéscsabán a Színistúdió előadása, ahol szintén zene szólt, azonban a játékról ez teljesen „levált”, ugyanis gépi zene volt és mikroportozva voltak a szereplők. Maga az előadás alapja szerintem nagyon erős lenne, de kissé agyonütötték ezzel a technikával.

Tehát itt két különböző pont volt, de mindkettő erős élmény volt.

D. Sz.: Ha az előző évek színvonalához kellene viszonyítanod a mostani válogatókat...?

Gy. G.: ...akkor lényeges elmozdulást se negatív, se pozitív irányba nem tapasztaltam.

Az érdekes az lehet - az ODE számára is -, hogy lehetnek olyan városok, ahol komoly diákszínjátszó élet folyik, csak esetleg nem tudunk róla, nem találtunk még egymásra. Ilyen helyszín volt idén Kecskemét, ami az utolsó pillanatban került a programba, és ahol nagyon jó hangulattal és néhány nagyon erős *kecskeméti* csoporttal találkoztunk.

Tehát azt mondom, hogy nem is a válogatók színvonaláról vontam le tanulságot, hanem arról, hogy esetleg más csatornákon kellene eljutnunk a helyi diákszínjátszókhoz.

D. Sz.: Van favoritod?

Gy. G.: Nincsen, és nem is hiszem, hogy jó, ha van ilyen. Meg egy olyan problémát is fölvet, hogy lehet, hogy márciusban egy nagyszerű előadást láttunk, április végén azonban „bekrachol”, nem tudnak időzíteni, reprodukálni azt a minőséget, színvonalat, amit egy hónappal azelőtt láttunk. Ez a diákszínjátszás örök „rákfeneje”. Egyébként is különféle előadásokat láttam. Volt, ami közösségi alkotásként volt nagyon jó, volt, ami rendezői színház volt inkább, és koncepciójában volt erősebb. De végül is ez a fesztivál arról szól, hogy sokszínű!

Faragó Csaba

NÉVJEGY (...Vajda Drámakör)

Könnyű azt mondani, hogy írjunk egy bemutatkozó cikket! Ráadásul elsőként a sorozatban (idén - szerk.). Két próba közt, matek és biosz után. „Mi sem vagyunk normálisak, hogy beleegyeztünk.” Futott át az agyamon azon az estén.

- Nem baj, tessék, öt perc alatt összedobtam egy vázlatot.

- De baj. Mert ez nem jó, nem kell, nem így.

- Jó, tessék, akkor csináld te, nekem most úgysem ezen jár az agyam.

Persze könnyű azt mondani, hogy csináljam, ha száraz tényeken kívül más nem is jut eszembe. Nem baj, leírom a száraz tényeket. Leírom, hogy 1992-ben indult ez az egész örület, amikor Helyeyné Kiss Katalin egy bizonyos „dráma fakultáció”-ba fogott és elkezdte telergetni a csemetéket a színpad felé. Ekkor még csak telergetett, ismerkedtek egymással. Ő és a csemeték. Az első csoport. Ma 11.-esek és öt éve ízelgetik a színház szépségeit. Kati néni beoltotta őket a színjáték szeretetével az ő fanatizmusának segítségével, azzal a csodálatos képességével, amivel magával tudja ragadni a gyerekeket.

A „nagyok” még kicsik voltak, amikor Collodi Pinocchioját dramatizálták és egy népballadára épült parafrázis-etűdöt állítottak színpadra, amiben a Halálra táncoltatott lány motívumát használták fel. Egy évvel később (1993-ban) közösen rágták a ceruzavéget, hogy megszülessen a „Suli”, ami az ő saját drámájuk volt, a saját életükről. Persze a „mi darabunk”-ból sem maradhatott ki egy kis klasszikus színház: a Csongor és Tünde egy-két jelenete fűszerezte az amatőr drámaírók munkáját. Ez a darab róluk és nekik szólt.

A következő év a gyerekeknek kitörölhetetlen csoda marad. Ekkor nyerte meg ez a kis társulat az Országos OM bajnokságot. Nagyon büszkéek erre a győzelemre, hiszen nem kis versenyben tudtak győzni, a színvonal nagyon magas volt. Az FF 1917 nevű csapat így juthatott el az Egyesült Államokba, a világbajnokságra, ahol, nem kerültek a dobogóra, de nem is az volt a legfontosabb...

Ezzel a nagy dobással bizony feladták a labdát az utánuk jövő „Vajdas” társulatoknak. Ezt a labdát pedig egy másik csoport ütötte le. A csupa-csaj csapat 1996-ban korosztályukban első, az abszolút kategóriában második lett egy „színelméleti” mesével. Idén négy Vajdas csoport indul az OM bajnokságon...

A legnagyobbaknak pedig a nyolcperces OM-darab jelentette az utolsó lépcsőfokot az első klasszikus mű színreviteléhez: mi mást választhatott volna Kati néni, mint Goldoni Chioggiai csetepatéját. A próbák közben majd leestünk a székről, annyira illett a bolondozás a tizenöt éves bolondokhoz. Tavaly már nem akartak ennyit szeleskedni a színpadon. De azért fülig ért a szájuk, amikor Wilder: A mi kis városunk című darabjával nemcsak a budapesti, de az Országos Diákszínjátszó Találkozón is ezüst minősítést ítélt meg nekik a zsűri. Azokat a napokat, a csurgói fesztivált még most is emlegetjük; szakmailag és érzelmileg is sokat adott nekünk.

Így megy ez minden évben: a darab, a társaság, a színpad, a verseny. Erről szól az a pár óra, amit a színház és egymás bővületében eltöltünk. Nem cél színészpálántákat nevelni. Aki mégis ezt a pályát választja, annak csak örülünk. Persze vannak nehézségeink is, de erről minek írni? Ez a furcsa világ végül minden gondon átgépf. Ezt a furcsa világot úgy hívják: SZÍNHÁZ!

ORSZÁGOS DIÁKSZÍNJÁTSZÓ TALÁLKOZÓ 1997. MÁRCIUS - ÁPRILIS

	Csoport	Város
1.	Galéria Csoport	Dombóvár
2.	Ördögi kör	Kistarcsa
3.	Lem Színkör, Révay Gimn.	Győr
4.	Huszár Kriszta, Evangélikus Gimn.	Békéscsaba
5.	Csabai Színistúdió	Békéscsaba
6.	Leblock Ifjúsági Színjátszó Kör	Kecskemét
7.	Adyák Színpad, Ady Gimn.	Debrecen
8.	Compánia Társaság	Budakeszi
9.	Avasi Gimnázium	Miskolc
10.	Pesti Barnabás Középiskola III.d	Budapest
11.	Pesti Barnabás Középiskola III.d	Budapest
12.	Andaxin, Horváth Mihály Gimn.	Szentes
13.	Vörösmarty Gimnázium III.d	Budapest
14.	Panboro Csoport	Budapest
15.	Vajda Drámakör, Vajda Újreál G.	Budapest
16.	Komédiás kör	Gyomaendrőd
17.	Egyetemi Színpad	Veszprém
18.	Janus Egyetemi Színpad	Pécs
19.	VMG ex IV.d	Budapest
20.	Főnix Diákszínpad	Debrecen

A területi válogatók időpontjai, helyszínei, rendező intézményei és szervezői:

- Márc. 8. **Pécs** (Harmadik színház, Mikuli János, Tóth András),
Márc. 9. **Füzesabony** (Városi Művelődési Központ, Nyeső Ildikó),
Márc. 15. **Győr** (Bartók Béla Műv. Központ, Németh András),
Márc. 16. **Békéscsaba** (Ifjúsági Ház és Társaskör, Fabulya Éva),
Márc. 20. **Kecskemét** (Ifjúsági Otthon, Zum Erika),
Márc. 22. **Debrecen** (Kölcsey Műv. Központ, Boros Béláné),
Márc. 22. **Budaörs** (Jókai Műv. Kp., Kovács F., Nagy András L.),
Márc. 22. **Sümeg** (Kisfaludy Műv. Központ, Németh József),
Márc. 23. **Zalaegerszeg** (Megyei Műv. Központ, Bösze Katalin),
Márc. 23. **Miskolc** (Földes Gimn., Közp. Leánykoll., Puskás István),
Márc. 28. **Székesfehérvár** (Szabad Művelődés Háza, Tóth László),
Márc. 25-28. **Budapest** (Pincészház, Kovács Ágnes,
Pesti Barnabás Középiskola, Kaposi József,
Vörösmarty Mihály Gimn., Keresztúri József)

Az Országos Diákszínjátszó Találkozó veszprémi döntőjére a zsűri által meghívott csoportok (a területi válogatók időrendjében)

A döntőn (Veszprém 1997. Április 25-28.) egy sepsiszentgyörgyi és egy prágai csoportot is vendégül látunk.

Előadás	Rendező
Weöres: Holdbéli csónakos	Hajós Zsuzsa
Marquez: Aznap esett az eső	Egervári Gy., Sereglei A.
Karinthy-Madách: Tragédiácska	Wenczel Imre
Elindultam szép hazámból	Imre Flóra
Júlia szépleány	Szente Béla
Szentivánéji álom (mesteremberek)	Sárosi Péterné
Tabény Géza: Álomhajó	Miske László
Ian Shmidt: 13 illat	Lukács László
Whiting: Nincs miért	Püspöki Péter
Ödipusz - mozgásszínház	Uray Péter
Lázár Ervin: Mikka - makka	Szabados Mihály
Utasellátó	Tsalakovics Anikó
Marquez: Egy előre bejelentett gyilkosság krón.	Vidovszky György
Tavaszi áldozat	Uray Péter
Brecht: Jó embert keresünk	Helyeyné Kiss Katalin
Turrini: Patkányvadászat	Hajdú László
Tóth E: Zünzün marioni	Kovács Gábor
Reszket a hold	Mikuli János
Williams: Ez a ház bontásra vár	Vidovszky György
Courteline: Első vizit	Várhidi Attila

A zsűri tagjai:

- Bethlenfalvy Ádám egyetemi hallgató, volt diákelnök,
Gyombolai Gábor főiskolai hallgató, az ODE választmányi tagja,
Keserű Imre, a Horváth Mihály Gimnázium tanára,
Sándor L. István kritikus,
Tóth Zsuzsanna, a Magyar Művelődési Intézet munkatársa,
Uray György, a Szabad Színjátszásért Egyesület elnöke

Örülünk, hogy a Találkozóra több mint száz csoport jelentkezett, a döntőbe jutottaknak külön gratulálunk! Köszönjük a befogadó intézmények és a szervezők munkáját, amellyel hozzájárultak ahhoz, hogy az Országos Diákszínjátszó Találkozó valóban az egész ország területét átfogó nagyszabású rendezvényé váljon. A döntőbe be nem jutott csoportok vezetőit szeretettel várjuk nézőként Veszprémbe. Aki el szeretne jönni, jelezze az ODE-központban a szállás és az étkezés miatt.

KEDVES BARÁTAIM AZ ÚRBAN...

... és a különböző korosztályos színjátszó fesztiválok zsűrijeiben!

Olyasvalakiként szólok hozzátok, aki - hasonlóan hozzátok - nem alkotóként vagyok jelen e játszóknak számára létfontosságú eseményeken, mégis az ő oldalukon állok, értük dolgozom. Ezen a jogon az ő nevükben szólok. Sajnálattal tapasztalom, hogy két oldal van: vannak ők és vagytok Ti. És a két oldal között mára szakadékká mélyült idegenséget érzékelek. És ennek okát kizárólag bennetek találom.

A szereptévesztés bűnébe estetek volna Barátaim? Már régóta nem a játszókért, a dologért, hanem ellene - no nem haragudtok, hanem ...hogyan is mondjam? - "fikáztok" (Bocsánatot kérek, de nem találok jobb szót arra, amit az utóbbi idők országos, megyei fesztiváljainak többségén zsűrizés, pontosabban szakmai értékelés címszó alatt tapasztaltam.) Kitűnő szakemberek, hajdanvolt tehetséges alkotó, mára amúgy jóízű, művelt értelmiségiek, tanárok, kritikusok sorát látom megsavanyodni, életörömét és - ami a legrosszabb - intellektusát és jóra való fogékonyságát veszíteni, amikor felölti a zsűror mezét. Ezen alkalmakkor abban versengtek - és sajnos láthatóan versengtek - ki tud vakabb, süketebb lenni, ki tud egy adott előadásban a legkevesebb értéket meglátni, a legtöbb létező - vagy éppen nem létező - negatívumot felmutatni, végeredményben a játszóktól, az olyan amilyen teljesítmények, - hangsúlyozom: teljesítmények! - felmutatóitól minél több örömet, önbecsülést elorozni.

Nem véletlenül szólok elsősorban Hozzátok, az országos vagy éppen nagybudapesti döntők zsűrijeihez, a már mások által megszűrt és alkalmasnak találtatott teljesítmények ítéseihez. Azok az előadások amelyeket értékeltetek - pardon, "fikáztok" - az adott műfaj, korosztály azévi legjobb produkciói. Ha valóban olyan mértékben híjjával vannak minden értéknek, ahogy az értékelésre szánt szavaitokat hallgatva kitűnik, akkor valójában ezek a fesztiválok nem fesztiválok, hiszen az ott megjelenő előadások nem előadások, az ott színészként fellépők nem nyújtanak színészetként értékelhető alakításokat, a rendezők nem rendezők, a dramaturgok nem dramaturgok és mind együtt nem képesek színházi élmény nyújtására. Ha ez így igaz, akkor Magyarországon nem létezik sem gyermek-, sem diák-, sem felnőtt színjátszás. Ez esetben viszont - sok más mellett - Ti magatok sem léteztek Kedves Barátaim!

Magyarországon pedig - látom, tapasztalom - létezik, sőt, helyel-közzel virágzik az amatőr színjátszás.

Természetesen nem a filantrópia, a kevés tehetségű, valóban sokat áldozó, fáradozó, elismerésre vágyó falusi tanító nénik, nem is az önjelölt, valójában eltanácsolásra érdemes tantestületi világmegváltók vagy éppen diákok serege iránti részvét íratja velem ezeket a sorokat, mégcsak nem is főként azoknak a

megaláztatása, akiknek a teljesítménye rendszeresen nem kap Töletek visszajelzést, hanem elsősorban azoknak a tanácstalansága, akik élményt kaptak egy előadástól és most zavarodottan élik át, hogy nem értenek hozzá, hogy nekik valami értéktelen, tehetségtelen valami nyújtott örömet, valami értéktelen, tehetségtelen dolognak a részesei. Vagy ők voltak alkalmatlanok alkotónak, - vagy ami még rosszabb - nézőnek, netán Ti vagytok alkalmatlanok a vállalt, többnyire jó pénzért vállalt feladatokra.

Ez utóbbit állítom. Pedig nem hiszem, hogy valóban alkalmatlanok volnátok, azt hiszem azonban, nem értitek jól a feladatokat. Miért hiszem? Mert továbbjutásról, díjakról, jutalmakról való döntéseitekkel szinte maradéktalanul egyetértetek és ami fontosabb, egyetértetek a megítéltek is.

A zsűrieknek azonban kisebb jelentőségű feladata a döntés, ugyanis egy - egy rossz döntéssel "csak" olyan sérülés okozható, amely előbb-utóbb begyógyul. A "fikázás" azonban az egész "mozgalom" - fúj, micsoda ronda szó, ám nem találok jobbat a színjátszásban örömet lelő, önmagát kifejezni próbáló és nem kevés alkalommal kifejezni tudó emberek sokaságának jelölésére - értelmét ássa alá, gyökereit rágja szét. Ki és miért áldozzon tehetséget, energiát az amatőr színjátszásra, ki és miért válassza világmegváltó szándékai vagy csak exhibíciója terepéül azt a műfajt, amelynek általa csak csodált, ám aligha megközelíthető csúcs-teljesítményei sem hordoznak értéket, amelynek átlalatok is elismert legjobb produkciói sem tartalmaznak olyan művészi, szakmai, emberi szempontból értékes mozzanatokot, amelyeket az avatott hozzáértők követésre, megtanulásra, ellesésre, de legalább megszívlelésre ajánlanának?

Nem csak az elrabolt örömről, érdemtelenül elvett önbeszűlésről van szó, nemcsak a győztesnek nyilvánított, mégis megaláztatott zavaráról. Meggyőződésem, hogy napjainkban a zsűrik tagjainak kitüntetett feladata a tanítás, az általuk látott produkciók értékeinek minél szélesebb körben való elemző felmutatása. (Megszűntek ugyanis a tanfolyamok, nem kínálkozik más terepe a képzésnek és a továbbképzésnek. Negatív attitűdből pedig nem lehet tanítani, nevelni, a "fikából" nem lehet tanulni!)

Gyöngyhalásznak kellene lennetek Barátaim! Alámerülni egy-egy (egyébként átlalatok is díjazott, tehát elismert) produkció mélyébe és ott addig keresni, amíg gyöngyszemet találtok, olyan értéket, amelyet felszínre hozva megtisztítotok, kifényesítetek és felmutattok a világnak. Fáradtságos, nehéz kenyér? Igen, az!

Kedves Barátaim! Hiszem, alkalmasok lennétek erre a feladatra - hadd legyenek fellengzős: megtermékenyítő küldetésre - és talán több örömet is lelnétek benne, mint a mostanság dívó lesajnálásban, fanyalgásban, más szóval "fikázásban"...

Hagyjátok abba!!!

Utóirat: hitemet az általam hallott, tapasztalt egyetlen zsűri, az Asher Tamás által vezetett kazincbarcikai - a mai viszonyok között produkciónak is elismerhető - tevékenysége táplálja.

Nagy András László

Fesztiválozgattunk...

...mert hát, ugye, van alternatív, országos, budapesti, ilyen - olyan - amolyan színházi fesztivál, így nagyképűen mi is megrendeztük a magunkét...

1997. március 24-től 29-ig a Józsefvárosi Klubban Középiskolai Színházi Fesztivált tartottunk, olyan középiskolai amatőrszínpadok közreműködésével, akik vagy nem tudtak, vagy nem akartak fellépni a hivatalos (az Országos Diákszínjátszó Egyesület által szervezett) szemlén, és a mi, sokkal szerényebb - szegényebb rendezvényünket választották. Célunk az volt, hogy ezek az együttesek ideszokjanak apró színpadunkra, és lássa meg végre „ország - világ”, hogy itt is intenzív színházi élet folyik.

Mert erről a „nagyok” úgy látszik, tudomást sem vesznek. Pedig a nézőszám általában nagy, az előadások színvonalasak, még ha amatőrök is.

Kilenc csapat mutatkozott be nálunk ezen a héten, és amellet, hogy színházat szerető és értő zsűritagokkal (Sultz Sándor, Ádám Tamás, Kazimír Károly) büszkélkedhettünk, végrehajtottuk azt a csodát is, hogy az előadások kezdési ideje egy percet sem csúszott.

A rendezvény ideje alatt, persze, megérkeztek az első visszhangok is. A résztvevők részéről: „Ez nagyon szuper, gyerekek!”, „Jövőre mikor

lesz fesztivál nálatok?”, „Gratulálunk a rendezvényhez és köszönjük!”. A külső szemlélők részéről meg: „Meg vagytok örülve?! Hiszen most folyik az igazi fesztivál!”, „Minek rendeztek itt bármit is, mikor az ODE-é a valódi?!”. No, igen.

Csak hogy az itt fellépő csapatok szereplői - tanárai nem tudnak mit kezdeni a „művészsálat hátravető”, magukat már-már Kossuth díjasnak képzelő amatőrztárokkal, azokkal az iskolákkal, ahol a színházi fakultáció órarendi órának számít, és érettségizni is lehet belőle!

Ők csak lelkesek, és ha még botladozva, ügyetlenül is ismerkednek a színpaddal, érzik, hogy ezalatt a pár nap alatt valóban ők állnak a figyelem középpontjában, és nekik szurkol a nézőtér.

Korántsem az a cél vezetett cikkem írása közben, hogy leszóljam a Nagy Fesztivált és résztvevőit, csupán rá szeretnék világítani arra, hogy MINDEN az amatőr mozgalom érdekében rendezett FESZTIVÁLRA SZÜKSÉG VAN! Mert az amatőr színjátszás (az élet bármely területéhez hasonlóan) kedvetlen lett. Az okokat kereshetjük ugyan, de ha inkább megoldást próbálunk nyújtani azoknak, akik igazán szeretik a színpadot, talán sokakat fölrázhatunk „Csipkerózsika - álmukból”. És konkuráljunk, versenyezzünk egymással mi is, fesztiválszervezők, mert így tudunk

egymásnak - még ha furcsán hangzik is - segíteni.

Fesztiválozgattunk. Voltak ügyesebb és ügyetlenebb előadások is, de mindegyik csapat hálás volt, hogy

egy kicsit most rájuk is eshetett a reflektorfényből...

Rudas Attila, Józsefvárosi klub
(volt VMG-s drámais diák)

A Józsefvárosi Klubban megrendezett Középiskolai Színházi Fesztivál díjazottjai:

- I. hely: Táncsics Mihály Gimnázium, Shakespeare William Baráti Társaság, Ionesco: A kopasz énekesnő, (Megtekinthető: május 20-án és 22-én 19.30-kor a Józsefvárosi Klubban)
- II. hely: Ady Endre Gimnázium, Ionesco: Különóra (Megtekinthető: május 6-án 19.30-kor)
- III. hely: ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Iskola III.h, A revizor - átírat Gogol azonos című színművéből (Megtekinthető: május 6-án 19.30-kor)

Különdíjak: Czike Krisztina, Erdélyi György - tanárok,
Simon Balázs, Miklós Marcell, Szabó Borbála,
Molnár Bernadette, Fekete Judit - diákok

(Szerkesztőségünk a cikket vitaindítónak szánja. Véleményeket az ODE címére várjuk!)

Szia Attila!

Örülök, hogy összehozott bennünket ismét a sors, vagy talán az az elkötelezettség, ami mindkettőnk a diákszínjátszás környékén tart évek óta. Méginkább örültem a hírnek, hogy diákszínjátszó fesztivált rendeztek a Józsefvárosi Klubban, ahol az én régi és jelenlegi tanítványaim is gyakran fellépnek. Írásod leglényegesebb mondatának azt tartom, amelyben kijelented, hogy minden diákszínjátszó fesztiválra szükség van, mert egyszerűen a diákszínjátszásra szükségünk van. Hogy miért? A kérdés megválaszolását most hagyjuk későbbre, mert évezredek ok-okozati összefüggésekre

bonyolódna, legyen ez egyszerűen evidencia. Ezt mindketten tudjuk, ezért csináljuk. És még sokan mások is. Az Országos Diákszínjátszó Találkozó 12 területi válogatója mellett márciusban a józsefvárosi fesztiválon kívül Pestszentlőrincen és Mosonmagyaróváron zajlott hasonló rendezvény, Debrecenben olasz nyelvű, Pécsen francia nyelvű diákszínjátszó fesztivál volt, a fenti öt találkozón nagyjából nyolcvan csoport vett részt. A mosonmagyaróvári fesztivál ráadásul ugyanúgy nevezi magát, mint az ODE-fesztivál. A győztesét meg is hívtuk az Országos Diákszínjátszó Találkozó vesztprémi döntőjébe, mert tudtunk róluk. Egyébként mindegyik

rendezvénnel jó a viszonyunk, hiszen ugyanazt csinálják, amit mi, tehát gyarapodik a család. Ezért segítettük szakmai munkával a Régi Magyar Dráma Fesztiválját, vettünk részt a szolnoki Globe Fesztiválon, támogattuk különdíjjal és zsűrizéssel a Keszthelyi Helikon Ünnepeken fellépő negyven csoportot, s ezért fizettük a diákok ebédjét a Művészeti Középiskolák Első Találkozásán Budaörsön. S ez utóbbi sem azt jelzi, hogy arisztokratikus módon csak a művészelöltekkel foglalkozunk, hiszen az ODE tagcsoportjainak túlnyomó többsége igazi amatőr, vagy az általunk is támogatott mosonmagyaróvári találkozót eleve szakmunkásképzők és szakközépiskolák számára írták ki. A drámatagozatos iskolákról pedig csak annyit, hogy te is emlékezhetsz,

"iskolai színjáték:

a színjátéknak mint pedagógiai eszköznek a fontosságát a humanisták ismerték fel... Mo.-on már a 16. sz. közepén készültek iskoladrámák, és valószínűleg elindult az $\approx$ is... Igazi hazai virágzását a jezsuiták teremtették meg, akik az 1577-es Ratio Studiorum értelmében tantervi rendszerükbe építették a színjátékokat... Latin nyelven játszottak, majd először a közjátékokban, később a

mennyire profi körülmények között végezzük mi itt a munkánkat... Egyébként a korrektség érdekében egy friss arány: a veszprémi döntő 20 előadásából 5 került ki ezekből az intézményekből, vagyis 15 csoport képviseli azokat a műhelyeket, amelyekkel ti is rendeztétok a fesztivált.

Mégis, valószínűleg van valami abban, amit leírtál! Mi is gondolkodunk a megoldáson, ha van egyáltalán... Kezdők és haladók kategóriája?... Jó lenne, ha segítenének, de mindenképp egyeztessünk, hogy legalább meg tudjuk nézni egymást. Várom a telefonhívásod, vagy ha ráérsz, ugorj be hozzánk!

Üdvözlettel: Keresztúri József
az ODE elnöke

főszövegekben is áttértek a népnyelvre... Tematikus alapon... liturgikus játék, misztériumjáték, mirákulum, moralitás, bibliai történeti dráma, hitvitázó dráma. Ha profán témájú, akkor: didaktikus mű, klasszikus tematikájú... lehet istenparódia, lehet társadalmi, sőt szerelmi dráma..."

(Magyar Színházművészeti Lexikon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1994.)

Diákszínház. Az Országos Diákszínjátszó Egyesület hírlevele.

Felelős kiadó: **Keresztúri József**

Munkatársak: **Győri F. Viktor & Faragó Cs. Csaba**